

De Griekse Stadstaten en Cultuur

Griekse Stadstaten (Poleis)

- Rond 450 v.C. woonden de Grieken in ongeveer 700 verschillende stadstaten (poleis)
- Elke polis had een eigen bestuur, wetten en religie, maar deelde ook overeenkomsten zoals de Griekse taal
- Grieken voelden zich in de eerste plaats inwoner van hun eigen polis, en pas daarna Griek
- Grote ongelijkheid tussen vrije burgers, vreemdelingen, slaven en vrouwen
 - Alleen mannelijke burgers hadden volledige politieke rechten
 - Vrouwen, slaven en vreemdelingen hadden geen burgerrecht en mochten niet meepraten

Economie en Samenleving

- Meeste Grieken leefden van landbouw, maar ook handel was belangrijk
- Strikte taakverdeling tussen mannen en vrouwen
 - Mannen waren het hoofd van het gezin en verantwoordelijk voor inkomen
 - Vrouwen hadden minder rechten en moesten toestemming vragen aan man
- Onderwijs was vooral voor rijke jongens, meisjes kregen vaak geen onderwijs

Politieke Systemen

- Poleis kenden verschillende staatsvormen:
 - Monarchie: erfelijke koning met raad van ouderlingen
 - Oligarchie: macht bij edelen (aristoi)
 - Tirannie: één man had alle macht
 - Democratie: alle mannelijke burgers mochten meebeslissen
- Athene was een voorbeeld van een democratie in de 5e en 4e eeuw v.C.
 - Volksvergadering, Raad van 500, Dagelijks bestuur van 50 personen
 - Verschil met moderne democratie: directe betrokkenheid burgers

Religie en Mythologie

- Polytheïstische godsdienst met vele goden en godinnen
- Goden hadden menselijke eigenschappen en konden over menselijk leven beslissen
- Grieken brachten offers om goden gunstig te stemmen
- Mythen: verhalen over goden, halfgoden en helden

Wetenschap en Filosofie

- Grieken zochten verklaringen in de natuur, in plaats van alleen in mythen
- Hippocrates ontdekte dat ziekte andere oorzaken had dan toorn van goden
- Filosofen als Socrates, Plato en Aristoteles stelt fundamentele vragen over mens en samenleving

Kunst en Architectuur

- Griekse beeldhouwkunst en architectuur streefden naar perfectie en natuurgetrouwheid
- Tempels gebouwd volgens wiskundige verhoudingen
- Griekse cultuur verspreidde zich door kolonisatie en veroveringen van Alexander de Grote

Belang van de Griekse Cultuur

- Griekse uitvindingen zoals democratie, wetenschap en filosofie zijn nog steeds invloedrijk
- Kennis over andere oude culturen ging grotendeels verloren, terwijl Griekse cultuur bewaard bleef
- Romeinen namen veel Griekse elementen over, waardoor de klassieke cultuur een grote impact had

Kenmerk	Griekse Democratie	Moderne Democratie
Deelname	Alle mannelijke burgers	Gekozen vertegenwoordigers
Besluitvorming	Directe betrokkenheid burgers	Indirecte betrokkenheid via verkiezingen
Duur bestuur	Maandelijks wisselende regering	Vaste regeringstermijn
Gelijkheid	Alleen voor mannelijke burgers	Ook voor vrouwen en minderheden